

การวิเคราะห์สถานการณ์การเสพยาเสพติด จังหวัดสุโขทัย

สมจิตต์ ศิริวนารังสรรค์

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบพรรณนา (descriptive research) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้สารเสพติด ศึกษาความรู้ ทักษะคติของประชาชนต่อสารเสพติด ครอบคลุมประชาชนในเขตจังหวัดสุโขทัย ที่มีอายุระหว่าง 15 - 70 ปี ในระหว่างเดือนมกราคม 2550 ถึงเดือน กันยายน 2550 จำนวน 476,956 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) โดยการสุ่มอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามเป็นคำถามทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิดประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) สุขภาพทั่วไป 3) ประสบการณ์การใช้สารเสพติด 4) ความรู้และทัศนคติต่อสารเสพติด จึงใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้พนักงานสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 22.5 เคยใช้บุหรี่/ยาเส้น ร้อยละ 33.3 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมร้อยละ 5.55 เคยใช้กัญชาและกระท่อม แต่ไม่เคยใช้ยาบ้า ยาอี/ยาเลิฟ ยาเค โคนเคน ผงขาว/เฮโรอีน และยาไอซ์ ร้อยละ 67.8 ของผู้เคยใช้บุหรี่/ยาเส้น เคยสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 16-20 ปี ร้อยละ 30 ได้บุหรี่/ยาเส้นมาครั้งแรกจากเพื่อนที่โรงเรียน สูบครั้งแรกโดยไม่เสียเงิน (60%) สูบครั้งแรกที่สถานศึกษา (53.3%) ซื้อมาจากเพื่อนที่โรงเรียน (57.8%) สูบระหว่าง 6-20 วันในช่วง 30 วัน (55.6%) ในปริมาณครั้งของถึง 1 ซองต่อวัน (65.6%)

กลุ่มตัวอย่างเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 16-20 ปี (57.9%) รวมระยะเวลาจนถึงปัจจุบันมากกว่า 20 ปี (35.3%) เคยดื่มภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา (44.4%) มีปริมาณในแต่ละครั้งไม่แน่นอน (51.1%) ดื่มแอลกอฮอล์ 1-2 วันต่อสัปดาห์ (30.1%)

ในกลุ่มผู้เคยใช้สารระเหยมีประสบการณ์เป็นครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 16-20 ปี 2 ใน 3 ราย โดยได้มาจากเพื่อนที่โรงเรียน และไม่เสียเงิน แล้วใช้สารระเหยที่บ้าน พบว่าทุกคนซื้อสารระเหยจากร้านขายของชำ และใช้สารระเหยมากกว่า 20 วันใน 30 วัน

ผู้ตอบแบบสอบถามเคยใช้กัญชาเพียง 12 ราย (3.0%) ทุกรายได้สูบบุหรี่ครั้งแรกโดยไม่เสียเงินและเคยใช้ระหว่าง 6-20 วันในช่วง 30 วัน ในจำนวนนี้ ร้อยละ 41.7 เคยสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 16-20 ปี เป็นสัดส่วนเท่ากับกับผู้เคยใช้กัญชาในที่ทำงาน ร้อยละ 58.3 โดยได้มาครั้งแรกจากเพื่อนที่ทำงาน ร้อยละ 83.3 ซื้อมาจากเพื่อนบ้าน ชาวบ้าน

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสมควรกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวทางในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการพัฒนาและการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: การเสพยาเสพติด

บทนำ

เป็นที่ทราบกันดีว่าการใช้สารเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง เริ่มจากตัวผู้ติดยาเสพติดเองมีสภาพร่างกายทรุดโทรมอ่อนแอ ไม่สามารถเรียนหรือทำหน้าที่ในชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งยังอาจมีสภาพจิตใจที่ผิดปกติไปจากเดิม จนอาจก่ออาชญากรรมหลายประเภท และเป็นปัญหาสังคมที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการบริหารประเทศและเกิดผลเสียทางเศรษฐกิจ เนื่องจากรัฐต้องจ่ายงบประมาณในการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ปัญหานี้สัมพันธ์กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปและสภาวะจิตใจของบุคคล นอกจากนี้ยังพบว่าบ่อยครั้งที่สภาวะสุขภาพอนามัย โรคทางกาย หรือแม้แต่การเสียชีวิต เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารเสพติด บุคคล และสภาพการใช้สารนั้น ๆ ไม่สามารถประเมินความสูญเสียที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง ทั้งในด้านสังคม สาธารณสุข หรือด้านเศรษฐศาสตร์ ผลกระทบจากการใช้สารเสพติด อาจพิจารณาได้ใน 3 ประเด็นใหญ่ ๆ ตามแนวทางของณรงค์ศักดิ์ หนูสอน⁽¹⁾ คือ

1. ประเด็นด้านสาธารณสุข พบว่าในกลุ่มผู้เสพยาจะมีอัตราการเกิดโรคและอัตราการสูญเสียสูงกว่าประชากรทั่วไป ซึ่งเป็นผลพวงจากตัวสารออกฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา ปริมาณและวิธีการเสพยา สภาพร่างกายของผู้เสพยา

2. ประเด็นด้านปัญหาพฤติกรรมและสังคม เช่น ปัญหาอุบัติเหตุ ทั้งอุบัติเหตุจราจร ในที่ทำงานหรือขณะมีกิจกรรมนันทนาการ ปัญหาการขาดความรับผิดชอบ ขาดงาน ขาดโรงเรียนหรือต้องออกจากโรงเรียน ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคม การทะเลาะวิวาท ความรุนแรงหรืออาชญากรรม

3. ประเด็นด้านเศรษฐศาสตร์ ถึงแม้ว่าจะไม่มีข้อมูลตัวเลขที่ชัดเจน แต่ก็พอจะเป็นที่ทราบกันถึงจำนวนมหาศาลของวงเงินที่หมุนเวียนในวงการ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายและความสูญเสียที่เกิดจาก 2

ประเด็นข้างต้น

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการบริหารประเทศ เนื่องจากที่รัฐต้องจ่ายงบประมาณในการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก จากรายงานการวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้สำรวจผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2536 พบว่ามีจำนวนผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทยทั้งสิ้น 1,267,590 คน ในบรรดาผู้ติดยาเสพติดจำนวนนี้เป็นเยาวชนในสถานศึกษา 71,666 คน หรือ ประมาณร้อยละ 5.65 ชนิดของยาเสพติดพบว่ามีปัญหาที่มีผู้เสพยามากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ สารระเหย กัญชา ยาบ้า เฮโรอีนและฝิ่น⁽²⁾ โดยมีสำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเตอร์เนตโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้สำรวจนักเรียน นักศึกษาที่ใช้สารเสพติด ชั้น ป. 6 ถึงระดับปริญญาตรีในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยจำนวน 5,365,942 คน ในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2542 พบว่า มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 663,290 คน หรือ ร้อยละ 12.4⁽³⁾

ในขณะที่ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน, (2550)⁽¹⁾ รายงานผลการสำรวจสถานการณ์การใช้ยาเสพติด 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่างประกอบด้วยจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร เพชรบูรณ์ และอุตรดิตถ์ ว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15.1 เคยใช้บุหรี่ยาเส้น ร้อยละ 0.7 กระท่อม ร้อยละ 1.8 กัญชา ร้อยละ 0.3 ฝิ่น ร้อยละ 0.2 ยาอี/ยาเลิฟ ร้อยละ 0.4 สารระเหย ร้อยละ 1.5 ยากระตุ้นและร้อยละ 33 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีกลุ่มตัวอย่างเคยใช้ยาโคโคเคน พงขาว/เฮโรอีนและยาไอซ์ และจากการที่รัฐบาล ได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ (national agenda) ที่จะต้องเร่งรัดดำเนินการให้บรรลุผลภายในเวลาอันรวดเร็วพร้อมกับประกาศสงครามขั้นแตกหักเพื่อเอาชนะยาเสพติดและมอบนโยบายให้หน่วยงานที่

เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รัฐบาลดำเนินการตามแนวทางการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (roadmap) ภายใต้ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 เป็นต้นมา จนสามารถควบคุมปัญหาเสพติดให้อยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตโดยปกติสุขของประชาชนและได้ กำหนดการติดตามประเมินผลและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาเสพติดของประเทศ จากผลการประเมินครั้งที่ 7 (1 ตุลาคม 2547-31 ธันวาคม 2547) พบว่า ประชาชน โดยรวมมีความเห็นว่าปัญหาเสพติดเริ่มมีแนวโน้ม สูงขึ้นทุก ๆ ด้าน⁽⁴⁾

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับเบาบาง มีลักษณะการ กระจายตัวในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่เมือง และ อำเภอสำคัญ (ชุมชนเมือง) และการแพร่ระบาดของยา เสพติดเริ่มทวีความรุนแรงขึ้น จากสถิติการจับกุมและ จำนวนของกลางในปริมาณที่มากขึ้น โดยแบ่งกลุ่มการ แพร่ระบาดเป็น 2 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกพบมากในกลุ่ม เยาวชนผู้เสพและผู้ค้า กลุ่มที่สองคือกลุ่มผู้ที่เคยหรือ กระทำผิดซ้ำ

สถิติการบำบัดรักษาเสพติดของสถานบำบัด รักษาเสพติดในทุกระบบ ทุกสังกัดในจังหวัดสุโขทัย ระหว่าง 1 ตุลาคม 2548 - 30 กันยายน 2549 พบว่า มีผู้เข้ารับการบำบัดทั้งสิ้น 100 ราย จากระบบสมัครใจ 24 ราย และจากระบบบังคับบำบัด 76 ราย ชนิดของ ยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษา คือ ยาบ้า จำนวน 91 ราย กัญชา 5 ราย ฝิ่น 2 ราย สารระเหย 1 ราย และ pethidene 1 ราย⁽⁵⁾

จึงเห็นได้ว่าปัญหา ยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่ม มากขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตตามปกติสุข ของประชาชนอีกครั้ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัย สถานการณ์การใช้สารเสพติดของประชาชนในเขต พื้นที่จังหวัดสุโขทัย เพื่อนำมาปรับปรุงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

วิธีการศึกษา

รูปแบบการศึกษา เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (descriptive research)

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาสถานการณ์การใช้สารเสพติดของ ประชาชนทั้งในและนอกเขตเทศบาล จังหวัดสุโขทัย จำนวน 400 ตัวอย่าง ระหว่างเดือนมกราคม 2550 ถึง เดือน กันยายน 2550

2. สารเสพติดที่ศึกษาประกอบด้วย บุหรี่ เครื่อง ดมแอลกอฮอล์ กัญชา สารระเหย ยาบ้า ฝิ่น กระเทียม ยาอี/ยาเลิฟ ยาเค โคเคน พงขาว/เฮโรอีน และยาไอซ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชน ในเขตจังหวัดสุโขทัย ที่มีอายุระหว่าง 15-70 ปี ใน ระหว่างเดือนมกราคม 2550 ถึงเดือน กันยายน 2550

กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือก ประกอบด้วย การ เลือกพื้นที่ในการศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกพื้นที่การศึกษาใน เขตจังหวัดสุโขทัย จากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี การสุ่มแบบ (multistage random sampling) โดย สุ่มอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน มีการจัดแบ่งประชากร เป็นกลุ่มหรือชั้นย่อย ๆ ก่อนแล้วเลือกสุ่มตัวอย่างตาม สัดส่วน (proportion) ในแต่ละชั้น จากนั้นคัดเลือก คราวเรือนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชน และนำ รายชื่อครัวเรือนที่ได้จากสถานีนามเรียงตามเลขที่ บ้านและสุ่มเลือก จำนวนหมู่บ้านละ 20 ตัวอย่าง รวม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การใช้เจ้าหน้าที่สำรวจข้อมูลหลายคน อาจ เป็นสิ่งยากในการควบคุมให้อยู่ในเกณฑ์เดียวกันทั้งหมด
2. ประชากรศึกษามีอายุ 15-70 ปีเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นผู้สัมภาษณ์ ซึ่งบุคคลดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในสังคม และเป็นบุคคลที่ให้บริการสาธารณสุข ซึ่งใช้แต่พระองค์ ไม่มีการใช้พระเดชเหมือนหน่วยงานอื่น จึงทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นที่ไว้วางใจและเชื่อใจของประชาชนในหมู่บ้าน จึงทำให้เชื่อได้ว่าข้อมูลที่ได้อาจใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ก่อนการสำรวจ ได้มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้กับผู้เก็บข้อมูลทราบวิธีการและขั้นตอน และให้ความสำคัญกับการเก็บความลับของผู้ตอบอย่างเคร่งครัด และไม่บันทึกชื่อ-สกุลที่อยู่ ไม่สอบถามต่อหน้าบุคคลที่ 3 พุดคุยสองต่อสองเท่านั้น ให้ผู้ตอบอ่านและตอบคำถามที่อ่อนไหวเอง เพื่อให้เชื่อได้ว่าข้อมูลถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด แต่เนื่องจากเก็บข้อมูลจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีผู้เก็บข้อมูลหลายคน ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้สารเสพติด ได้ถามเรื่องประสบการณ์การใช้สารเสพติด แบบสอบถามประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) สุขภาพทั่วไป 3) ความรู้และทัศนคติต่อสารเสพติด 4) ประสบการณ์การใช้สารเสพติด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และสถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง (56.25%) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (27.50%) มีภูมิลำเนาจังหวัดสุโขทัย (95.00%) นับถือศาสนาพุทธทุกคน ร้อยละ 77.00 พูดภาษาไทย เคยเรียนหนังสือ (99.25%) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (33.75%) มีสถานภาพสมรสคู่หรืออยู่ด้วยกัน (49.00%) ประกอบอาชีพ

ทำกิจการของตัวเอง (40.00%) มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท (41.25%) ทำงานระหว่าง 6-10 ชั่วโมง (74.00%) ทำงานไม่เป็นกะ (91.54%) และทำงานกลางวัน (84.43%)

ข้อมูลสุขภาพทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.25 มีสุขภาพดี ร้อยละ 25.25 มีสุขภาพพอใช้ เมื่อเปรียบเทียบกับสุขภาพในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่าร้อยละ 59.75 มีสุขภาพเหมือนเดิม ร้อยละ 19.25 มีสุขภาพดีขึ้นบ้าง ด้านภาวะสุขภาพในปัจจุบันมีผลกระทบหรือเป็นข้อจำกัดในการประกอบกิจกรรมดังนี้ 1) ร้อยละ 10.25 มีผลกระทบมากต่อการประกอบกิจกรรมที่ต้องออกแรงมาก ๆ 2) ร้อยละ 3.50 มีผลกระทบมากต่อการประกอบกิจกรรมที่ต้องออกแรงปานกลาง 3) ร้อยละ 2.5 มีผลกระทบมากต่อการประกอบกิจกรรมยกของหรือหิ้วตะกร้าจ่ายตลาด 4) ร้อยละ 7.75 มีผลกระทบมากต่อการประกอบกิจกรรมเดินขึ้นบันไดหลาย ๆ ชั้น 5) ร้อยละ 6.25 มีผลกระทบมากต่อการประกอบกิจกรรมก้มตัว หรือคุกเข่าหรือโค้งตัว

พบว่า ทุกคนรู้จักสารเสพติดประเภทบุหรี่ และสารเสพติดประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (100%) สารเสพติดประเภทสารระเหย (98.3%) สารเสพติดประเภทกัญชา (98.1%) ความคิดเห็นต่อการเลิกใช้สารเสพติด กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย ร้อยละ 61.4 สำหรับ บุหรี่ ร้อยละ 60.3 สำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ **ความคิดเห็นต่อการใช้สารเสพติดเพียง 1-2 ครั้ง** มีผลเสียต่อสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.1 คิดว่าการใช้สารเสพติดประเภทผงขาว/เฮโรอีนเพียง 1-2 ครั้งมีผลเสียต่อสุขภาพ และร้อยละ 63.6 คิดเช่นเดียวกันสำหรับยาบ้า **ความคิดเห็นของบุคคลในครัวเรือนต่อการรังเกียจผู้ติดสารเสพติด** พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.3 คิดว่ารังเกียจผู้ติดสารเสพติดประเภทผงขาว/เฮโรอีน ในขณะที่ร้อยละ 61.4 รังเกียจในกรณียาบ้า ร้อยละ 57.8 สำหรับกัญชา และฝิ่น (57.2%) **ความคิดเห็นต่อการหา/ซื้อสารเสพติด** พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 30.6 คิดว่าสามารถหาซื้อสารเสพติดประเภทสารระเหยได้ ยาบ้า

ตารางที่ 1 ความรู้และทัศนคติต่อสารเสพติด

ประเภท สารเสพติด	ความรู้และทัศนคติต่อสารเสพติด									
	การรู้จัก สารเสพติด		การเลิกใช้/ การเลิกเสพติดได้		การมีผลเสีย ต่อสุขภาพ		การรังเกียจ ผู้ติดสารเสพติด		การหา/ซื้อ สารเสพติดได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บุหรี่	400	100.0	245	61.4	205	51.4	140	35.0	400	100
เหล้า	400	100.0	241	60.3	195	48.9	137	34.4	400	100
กัญชา	392	98.1	214	54.7	238	60.8	226	57.8	71	18.3
สารระเหย	389	97.3	210	55.0	222	58.3	230	60.3	116	30.6
ยาบ้า	381	95.2	46	12.2	241	63.6	233	61.4	84	22.2
ฝิ่น	376	94.2	21	5.6	235	62.5	215	57.2	21	5.6
กระท่อม	376	94.2	30	8.1	219	58.3	210	56.1	22	6.1
ยาอี/ยาเลิฟ	371	92.8	62	16.9	130	35.2	130	35.2	10	2.9
ยาเค	300	75.2	55	18.6	90	30.1	90	30.1	4	1.6
โคเคน	328	82.1	55	16.9	135	41.2	135	41.2	5	1.6
ผงขาว/เฮโรอีน	376	94.2	36	9.7	249	66.1	238	63.3	36	9.7
ไอซ์	245	61.3	50	20.8	58	24.0	171	70.0	4	1.6

(22.2%) กัญชา (18.3%) (ตารางที่ 1)

ประสบการณ์การใช้สารเสพติด

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 22.50 เคยสูบบุหรี่/ยาเส้น ร้อยละ 67.78 ของผู้เคยสูบ เริ่มเป็นครั้งแรกเมื่ออายุ 16-20 ปี ได้มาครั้งแรกจากเพื่อนที่โรงเรียน (30.00%) โดยไม่เสียเงิน (60.00%) เคยสูบครั้งแรกที่สถานศึกษา (53.33%) ซื้อมบุหรี่/ยาเส้นจากร้านสะดวกซื้อ (57.78%) ใช้บุหรี่/ยาเส้นระหว่าง 6-20 วันในช่วง 30 วัน (55.56%) ใช้บุหรี่/ยาเส้นในปริมาณครึ่งซองถึง 1 ซองต่อวัน (65.56%) (ตารางที่ 2)

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.25 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เคยดื่มครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 16-20 ปี (57.89%) มีระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันมากกว่า 20 ปี (35.34%) เคยดื่มภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา (44.36%) มีปริมาณการดื่มแต่ละครั้งไม่แน่นอน (51.13%) ดื่มแอลกอฮอล์ 1-2 วันต่อสัปดาห์ (30.08%)

ในด้านสารระเหยมีผู้เคยใช้สารระเหยจำนวนจำกัดคือ 3 ราย (0.75%) และทุกคนเคยใช้ครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 16-20 ปี 2 ใน 3 ราย ได้สารระเหยมาครั้งแรกจากเพื่อนที่โรงเรียน ได้สารระเหยครั้งแรกโดยไม่เสียเงิน และใช้สารระเหยที่บ้าน พบว่าทุกคนซื้อสารระเหยจากร้านขายของชำ และใช้สารระเหยมากกว่า 20 วันใน 30 วัน

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 3.00 เคยสูบกัญชา ร้อยละ 41.67 ของผู้เคยใช้กัญชา เคยสูบครั้งแรกเมื่ออายุ 16-20 ปี ร้อยละ 58.33 ครั้งแรกได้มาจากเพื่อนที่ทำงาน ร้อยละ 100 ได้มาโดยไม่เสียเงิน ร้อยละ 83.33 ซื้อมาจากเพื่อนบ้าน ชาวบ้าน ร้อยละ 41.66 เคยสูบนอกที่ทำงาน ร้อยละ 100 เคยสูบระหว่าง 6-20 วัน ในช่วง 30 วัน (ตารางที่ 4) ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่เคยใช้สารเสพติดประเภทยาบ้า/ยากระตุ้น และ ร้อยละ 1.75 เคยใช้สารเสพติดประเภทอื่น เช่น กระท่อม

วิจารณ์

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 3.00 เคยสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.75 เคยสูดดมสารระเหยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน, (2550)⁽¹⁾ ที่ได้สำรวจสถานการณ์การใช้ยาเสพติด 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (ประกอบด้วยจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร เพชรบูรณ์และอุตรดิตถ์) พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1.8 เคยสูบบุหรี่ ร้อยละ 0.7 เคยใช้กระท่อม ร้อยละ 0.4 เคยใช้สารระเหย และสอดคล้องกับการศึกษาของ อภินันท์ อร่ามรัตน์ และคณะ⁽⁶⁾ ที่ได้สุ่มสำรวจครัวเรือนทั่วภาคเหนือเพื่อประมาณการจำนวนผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดชนิดต่าง ๆ รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลกระทบ พบว่า ประชากรตัวอย่าง เคยใช้ โดยเรียงลำดับตามที่รายงานจากมากไปน้อย คือ กัญชา ยาบ้า กระท่อม ผีน ทินเนอร์/กาว/เบนซิน ยาอี/เลิฟ และเฮโรอีน โคเคนและยาเค ตามลำดับ และสอดคล้องกับการศึกษาของ อาภา ศิริวงศ์ ณ ออยุธยา⁽⁷⁾ ที่ได้ศึกษาสถานการณ์การใช้ยาเสพติดของประชากรในจังหวัดภาคกลาง 22 จังหวัด (ไม่รวมกรุงเทพฯและปริมณฑล) ผลการศึกษาประชากรในภาคกลาง ทั้งหมดมีประสบการณ์ เคยใช้สารเสพติดมากที่สุด คือ กัญชา รองลงมาคือ ยาบ้า ไบกระท่อม และ ผีน และสอดคล้องกับการศึกษาของ สมนึก ปัญญาสิงห์ และคณะ⁽⁸⁾ ที่ประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2544 พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างเคยใช้กัญชามากที่สุด รองลงมา คือ ยาบ้า กระท่อม สารระเหย ผีน ยาอี-ยาเลิฟ และเฮโรอีน ตามลำดับ แต่แตกต่างจากการศึกษาของ ศรีสมภพ จิตรวิกรมย์ศรี และกุสุมา ภูใหญ่⁽⁹⁾ ที่ประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยสำรวจครัวเรือนภาคใต้ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลว่า เคยใช้กระท่อมมากที่สุด รองลงมา คือ กัญชา ยาบ้า

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มใช้สารเสพติดครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 16-20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน⁽¹⁾ และ

ตารางที่ 2 ประสพการณ์การใช้สารเสพติดประเภทบุหรี่/ยาเส้น

ประสพการณ์การใช้บุหรี่/ยาเส้น	จำนวน	ร้อยละ
การเคยสูบบุหรี่/ยาเส้น		
ไม่เคย	310	77.50
เคย	90	22.50
รวม	400	100.00
การเคยสูบบุหรี่/ยาเส้นครั้งแรกเมื่ออายุ (ปี)		
< 16	11	12.22
16 - 20	61	67.78
21 - 25	13	14.44
26 - 30	3	3.33
> 30	2	2.22
รวม	90	100.00
การได้มาของบุหรี่/ยาเส้นครั้งแรกจากใคร		
เพื่อนที่โรงเรียน	27	30.00
เพื่อนที่ทำงาน	19	21.11
คนในครัวเรือน	9	10.00
คนขาย	19	21.11
เพื่อน/พนักงานที่รู้จักในสถานที่เที่ยว	16	17.78
รวม	90	100.00
วิธีการได้มาของบุหรี่/ยาเส้นครั้งแรก		
ไม่เสียเงิน	54	60.00
ซื้อมา	31	34.44
มีสิ่งแลกเปลี่ยน	5	5.56
รวม	90	100.00
สถานที่สูบบุหรี่/ยาเส้นครั้งแรก		
บ้าน	14	15.56
หอพัก/อพาร์ทเมนต์/คอนโดมิเนียม	4	4.44
โรงเรียน/ วิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย	48	53.33
ที่ทำงาน	17	18.89
โรงแรม /รีสอร์ท/ สถานบันเทิง	7	7.78
รวม	90	100.00
สถานที่ซื้อบุหรี่/ยาเส้น		
ร้านสะดวกซื้อ	52	57.78
ร้านขายของชำ	37	41.11
สถานบริการน้ำมัน	0	0.00
สถานบันเทิง/ร้านอาหาร	1	1.11
รวม	90	100.00
ความถี่ในการสูบบุหรี่/ยาเส้น (วัน)		
1- 5	4	4.44
6- 20	50	55.56
> 20	36	40.00
รวม	90	100.00
ปริมาณการสูบบุหรี่/ยาเส้นในแต่ละวัน (ซอง)		
< 1/2	13	14.44
1/2 - 1	59	65.56
> 1	18	20.00
รวม	90	100.00

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์

ประสิทธิภาพการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์	จำนวน	ร้อยละ
การเคยติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์		
ไม่เคย	267	66.75
เคย	133	33.25
รวม	400	100.00
การติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุ (ปี)		
< 16	20	15.04
16 - 20	77	57.89
21 - 25	25	18.80
26 - 30	6	4.51
> 30	5	3.76
รวม	133	100.00
ระยะเวลาการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน (ปี)		
< 6	22	16.54
6-10	15	11.28
11 - 15	23	17.29
16 - 20	26	19.55
> 20	47	35.34
รวม	133	100.00
การติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ครั้งสุดท้าย (ระยะเวลาที่ผ่านมา)		
< 1 สัปดาห์	59	44.36
< 30 วัน	45	33.83
> 30 วัน < 12 เดือน	25	18.80
> 12 เดือน	4	3.01
รวม	133	100.00
ปริมาณการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ในแต่ละครั้ง		
คงที่	65	48.87
ไม่คงที่	68	51.13
รวม	133	100.00
ความถี่การติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา		
ทุกวัน	6	4.51
5-6 วันต่อสัปดาห์	25	18.80
3-4 วันต่อสัปดาห์	31	23.31
1-2 วันต่อสัปดาห์	40	30.08
2-3 วันต่อเดือน	18	13.53
เดือนละวัน	5	3.76
7-11 วันใน 12 เดือนที่ผ่านมา	2	1.50
4-6 วันใน 12 เดือนที่ผ่านมา	2	1.50
2-3 วันใน 12 เดือนที่ผ่านมา	4	3.01
1 วันเท่านั้นใน 12 เดือนที่ผ่านมา	0	0.00
รวม	133	100.00

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพการใช้สารเสพติดประเภทกัญชา

ประสิทธิภาพการใช้สารเสพติดประเภทกัญชา	จำนวน	ร้อยละ
การเคยใช้สารเสพติดประเภทกัญชา		
ไม่เคย	388	97.00
เคย	12	3.00
รวม	400	100.00
การเคยใช้สารเสพติดประเภทกัญชาครั้งแรกเมื่ออายุ (ปี)		
< 16	2	16.67
16 - 20	5	41.67
21 - 30	2	16.67
31 - 35	2	16.67
> 35	1	8.32
รวม	12	100.00
การได้มาของสารเสพติดประเภทกัญชาครั้งแรกจากใคร		
เพื่อนที่โรงเรียน	1	8.33
เพื่อนที่ทำงาน	7	58.33
คนในครัวเรือน	1	8.33
คนขาย	2	16.67
เพื่อน/พนักงานที่รู้จักในสถานที่เที่ยว	1	8.33
รวม	12	100.00
วิธีการได้มาของสารเสพติดประเภทกัญชาครั้งแรก		
ไม่เสียเงิน	12	100.00
ซื้อมา	0	0.00
มีสิ่งแลกเปลี่ยน	0	0.00
รวม	12	100.00
สถานที่ซื้อสารเสพติดประเภทกัญชา		
สถานบันเทิง/ร้านอาหาร	2	16.67
ร้านค้า/ร้านขายของชำ	0	0.00
สถานบริการน้ำมัน	0	0.00
อื่น ๆ (จากชาวบ้าน, ปลุกเอง, เพื่อนบ้าน)	10	83.33
รวม	12	100.00
สถานที่ใช้สารเสพติดประเภทกัญชา		
บ้าน	3	25.00
หอพัก/อพาร์ทเมนต์ /คอนโดมิเนียม	2	16.67
โรงเรียน /วิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย	0	0.00
ที่ทำงาน	5	41.66
โรงแรม/รีสอร์ท/สถานบันเทิง	2	16.67
รวม	12	100.00
ความถี่ที่เคยใช้สารเสพติดประเภทกัญชาในช่วง 30 วัน (วัน)		
1- 5	0	0.00
6- 20	12	100.00
> 20	0	0.00
รวม	12	100.00

สอดคล้องกับการศึกษาของอกินันท์ อร่ามรัตน์ และคณะ⁽¹⁰⁾ ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้กัญชาครั้งแรกอายุระหว่าง 12-25 ปี ยาบ้าใช้ครั้งแรกอายุระหว่าง 18-25 ปี สารระเหย ใช้ครั้งแรกอายุระหว่าง 12-25 ปี

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการใช้สารเสพติดของประชาชนยังคงมีอยู่แม้ว่าจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด ดังนั้น นโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องควบคู่ไปกับการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้สารเสพติดครั้งแรกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชน และเมื่อพิจารณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดของจังหวัดสุโขทัย จะพบว่าดำเนินการในกลุ่มประชาชนทั่วไปด้วย โดยให้ความสำคัญในการป้องกันและการบำบัดฟื้นฟูเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดโดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ใช้แรงงานรวมถึงกลุ่มผู้เสพยาบ้าเพื่อป้องกันการเสพยาบ้า

ปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาขยายวงกว้างขึ้นโดยมีสำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเตอร์เนตโพลล์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและสำนักงาน ป.ป.ส. (สำนักนายกรัฐมนตรีกฎหมาย 2543: 79) ได้สำรวจจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ใช้สารเสพติดดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2542 จากนักเรียนชั้น ป. 6 ถึงระดับปริญญาตรีในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยจำนวน 5,365,942 คน พบว่า มีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 663,290 คน หรือร้อยละ 12.4 เมื่อพิจารณาแยกเป็นสังกัดแต่ละสังกัดได้ดังนี้ กรมสามัญศึกษา 312,272 คน กรมอาชีวศึกษา 159,672 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 83,267 คน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 82,333 คน สถาบันราชภัฏ 15,727 คน เทศบาล 5,539

คน กรมพลศึกษา 2,020 คน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 2,011 คน และกรมศิลปากร 449 คน⁽³⁾

มานพ คณะโต⁽¹¹⁾ ได้ศึกษาสถานการณ์และการแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนร้อยละ 35.0 เคยมีประสบการณ์ดื่มสุรา ในขณะที่นักเรียนร้อยละ 21.5 เคยสูบบุหรี่ นักเรียนร้อยละ 7.3 ที่เคยเสพสารชนิดใดชนิดหนึ่งในจำนวนนี้ เพศชายมีสัดส่วนสูงกว่าเพศหญิงร้อยละ 13.3 ต่อร้อยละ 1.6 ในขณะเดียวกันเกือบครึ่งหนึ่งของทั้งชายและหญิงที่เคยเสพสารมีพฤติกรรมเสพสารเสพติดหลายชนิด สารเสพติดที่เพศชายนิยมมากที่สุดคือ กัญชา รองลงมา คือ กระท่อม สารระเหย และยาบ้าตามลำดับ ส่วนเพศหญิงคือ กัญชา สารระเหย ส่วนยาบ้า ยาอี และกระท่อมมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสถาบันรามจิตติ⁽¹²⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา พบว่า ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดรัฐบาลและเอกชน พบว่า สารเสพติดที่ผู้เรียนเสพยาเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เหล้า อันดับสอง ได้แก่ บุหรี่ อันดับสาม ได้แก่ กัญชา ซึ่งสถานที่ที่ผู้เรียนมักไปเสพยาเสพติดกันมากอันดับหนึ่ง คือ สถานบันเทิง อันดับสองคือ สถานที่ที่รกร้าง อันดับสาม คือ บ้านเพื่อน สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเสพยาเสพติดมากที่สุดอันดับหนึ่ง คือ การถูกเพื่อนชวน อันดับสอง คือ การขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว และอันดับสาม คือ การเครียดวิตกกังวล เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 21 ขึ้นไป มีพฤติกรรมการเสพยาเสพติดทุกชนิดมากกว่าผู้เรียนในช่วงอายุอื่นๆ เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาผู้เรียน พบว่า ในระดับอาชีวศึกษามีพฤติกรรมการเสพยาเสพติดทุกชนิดมากที่สุด

นอกจากนี้มานพ คณะโต⁽¹¹⁾ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในทุกตัวยาในสถาน

ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ประวัติการสูบบุหรี่ ประวัติการดื่มสุรา และที่พักอาศัยตั้งอยู่ห่างจากสถานบันเทิงไม่ถึง 500 เมตร ส่วนปัจจัยอื่น ๆ อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดบางชนิดแต่ไม่ส่งผลกระทบถึงพฤติกรรมการใช้สารเสพติดชนิดอื่น เมื่อได้นำปัจจัยที่สัมพันธ์ทั้งหมดมาถ่วงน้ำหนักและปรับค่าคาดประมาณความเสี่ยงพบว่า นักเรียนที่มีประวัติสูบบุหรี่มีโอกาสเสี่ยงใช้ยาเสพติดเป็น 21 เท่าของผู้ไม่สูบบุหรี่ ในขณะที่นักเรียนที่มีประวัติเคยดื่มสุรามีโอกาสเสี่ยงใช้ยาเสพติดเป็น 6 เท่าของผู้ไม่ดื่มสุราและนักเรียนที่พักอาศัยใกล้สถานบันเทิงไม่เกิน 500 เมตร มีโอกาสเสี่ยงใช้ยาเสพติดเป็น 1.6 เท่าของผู้ที่พักอาศัยห่างจากสถานบันเทิงเกินกว่า 500 เมตร ทั้งนี้ปัจจัยทั้ง 3 มีนัยสำคัญทางสถิติเป็นอย่างยิ่ง

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันรามจิตติ⁽¹²⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า

1) สาเหตุและปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนหันไปพึ่งยาเสพติด ทั้งเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มสร้างสรรค์ ได้แก่ ปัญหาด้านครอบครัวแตกแยก การไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ถูกดูต่ำ การอยากรู้ อยากลองของวัยรุ่น พฤติกรรมเลียนแบบคนรอบข้าง การมีความรู้ไม่พอ ทำให้ไม่รู้เท่าทันสื่อต่าง ๆ และการเจอเหตุการณ์เลวร้ายในชีวิต

2) ลักษณะของกลุ่มเยาวชนที่เสี่ยงต่อการเสพติดสารเสพติดมากมักจะเป็นกลุ่มเด็กที่อยู่ห่างไกลจากพ่อแม่ มีเสรีภาพมาก กลุ่มเด็กที่อ่อนแอ จริงจังต่อชีวิต พึ่งเข้าสังคม หรือไม่ทันต่อโลก

3) สถานที่ที่เยาวชนนิยมมั่วสุมเสพยาเสพติด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ในสถานศึกษาจะอยู่ที่จุดอับหรือจุดลับตาในโรงเรียน เช่น ห้องน้ำ ป่าละเมาะข้างโรงเรียน หรือในชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมดนตรี ชมรมกีฬา เป็นต้น นอกสถานศึกษา เป็นแหล่งที่วัยรุ่นได้รวมตัวกันหรือพบปะกัน ซึ่งเป็นแหล่งที่ยังขาดการควบคุม เช่น หอพักนอกสถานศึกษา ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ

โรงแรม ไต้สะพาน สวนสาธารณะ เป็นต้น

ประจัน มณีนิลและจิราภา วรเสียงสุข⁽¹³⁾ ได้ทำการศึกษาสาเหตุและแรงจูงใจในการเสพยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สาเหตุและแรงจูงใจในการเสพยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนมีอยู่ 3 ประการคือ

1. สาเหตุมาจากบุคลิกภาพเฉพาะตัวของผู้ติดสารเสพติด ที่เกิดความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางไม่ดี มีปมด้อย จึงเรียนรู้และรับเอาสิ่งไม่ดีทั้งหลายไว้ ขึ้นขอบไปในทางที่ชั่วร้ายมากกว่าที่จะประพฤติในสิ่งดีงาม

2. พฤติกรรมที่บกพร่องเสียหายของผู้ติดสารเสพติดนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากความบกพร่องของระบบครอบครัว ที่ขาดการขัดเกลา การอบรมสั่งสอนและไม่เอาใจใส่การเลี้ยงดูเท่าที่ควร

3. สาเหตุมาจากสังคม สิ่งแวดล้อม ชุมชนที่เต็มไปด้วย ยาเสพติดซึ่งสามารถหาซื้อขายกันได้ง่าย

ข้อเสนอแนะการศึกษาต่อไป

1. ควรตรวจสอบข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ
2. ควรสำรวจสถานการณ์การใช้สารเสพติดที่เจาะจงกลุ่มเป้าหมายและศึกษาถึงสาเหตุของการใช้สารเสพติด เช่น เกษตรกรชาวไร่อ้อย ชาวนา เป็นต้น
3. ควรพัฒนาแนวทางการบำบัดสารเสพติดที่ดำเนินการโดยภาคประชาชนหรือภาคีเครือข่ายในพื้นที่แทนหน่วยงานราชการ
4. ควรหาสาเหตุและแนวทางป้องกันการกลับมามีเสพยาเสพติดซ้ำหลังจากผ่านการบำบัดแล้ว

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีอันเนื่องมาจากความกรุณาอย่างยิ่งของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย นายแพทย์ 9 ด้านเวชกรรมป้องกัน และนักวิชาการสาธารณสุข 9 ด้านส่งเสริมพัฒนา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย ที่กรุณาชี้แนะให้ข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตลอดจน

ชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา จนงานวิจัยสำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

1. ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน. โครงการสำรวจสถานการณ์การใช้ยาเสพติด 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2550.
2. จีรวัดน์ มุลศาสตร์, อินทิรา เรืองสิทธิ์, รัชณี วีระสุขสวัสดิ์. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในนักเรียนมัธยม: กรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี. นนทบุรี : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข; 2544.
3. พรทิพย์ ฉัตรชูเกียรติกุล. การจัดการเกี่ยวกับปัญหาสารเสพติดในด้านการป้องกัน การป้องปราม และการบำบัดรักษา เพื่อส่งผลต่อการลดจำนวนนักศึกษาเสพยาเสพติดของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. นนทบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2545.
4. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. ติดตามประเมินผลและเฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาเสพยาเสพติดในภาพรวม [online] 2547 [สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2550]; แหล่งข้อมูล : URL: <http://www.oncb.go.th>
5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย. ผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของจังหวัดสุโขทัย ปีงบประมาณ 2549. สุโขทัย : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย; 2549.
6. อภินันท์ อร่ามรัตน์, สุบิน แก้วยัง, ลำเนา เอี่ยมสะอาด,

- พ่องลักษณ์ จิตต์การุญ, กรรณิกา วิทย์สุภากร, ทศนัย วงศ์จักร. ประเมินการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในภาคเหนือการใช้สารเสพติดที่ผิดกฎหมาย ในประชากรภาคเหนือ [online] 2545 [สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2550]; แหล่งข้อมูล : URL: <http://www.oncb.go.th>
7. อภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา. สารเสพติด สภาพปัญหาในภาคกลาง พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
 8. สมนึก ปัญญาสิงห์, ปราโมทย์ ครอบงูทร, วิชุดา ไชยศิวิมมงคล. ประเมินการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [online] 2545 [สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2550]; แหล่งข้อมูล : URL: <http://www.oncb.go.th>
 9. ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, กุสุมา กุใหญ่. ประเมินการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในภาคใต้ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสังคมเศรษฐกิจและประชากรกับประสิทธิภาพการใช้สารเสพติด [online] 2545 [สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2550]; แหล่งข้อมูล : URL: <http://www.oncb.go.th>
 10. อภินันท์ อร่ามรัตน์, กนิษฐา ไทยกล้า, ลำเนา เอี่ยมสะอาด, สุโข เสมมหาคักดี. สถานภาพการใช้สารเสพติดภาคเหนือ พ.ศ. 2550. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2551.
 11. มานพ คณะโด. การศึกษาสถานการณ์และการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : เครือข่ายพัฒนาวิชาการและข้อมูลสารเสพติด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2551.
 12. ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ สถาบันรามจิตติ. การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา [online] 2550 [สืบค้นเมื่อ 2 ม.ค. 2552]; แหล่งข้อมูล : URL: <http://www.oncb.go.th>
 13. ประจัน มณีนิล, จิราภา วรเสียงสุข. การศึกษาสาเหตุและแรงจูงใจในการเสพยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่; 2541.

Abstract A Situation Analysis of Drug Addiction in Sukhothai Province

Somjit Sirivanarungson

Sukhothai Provincial Public Health Office, Sukhothai

Journal of Health Science 2009; 18:340-50.

This descriptive research was conducted aiming at studying situation of drug use addiction as well as knowledge and attitude of people concerning drugs. Study population, Sukhothai people, aged 15-70 years, during January - September 2007, amounted to 476,956 people. The samples, drawn by multistage random sampling from districts, sub-districts and villages, included 400 subjects.

The questionnaire was composed of 4 parts : 1) general information, 2) general health survey, 3) drug use experiences, and 4) knowledge and attitude related to drugs. The questionnaire was both close and open ended were filled up by well trained interviewers. Data was analyzed employing descriptive statistics, percentage, mean, and standard deviation.

The research reported that 22.5 percent used to smoke cigarettes, 33.3 percent drink alcohol, 0.75 percent use volatile substances, 3 percent on marijuana, 1.8 percent on kratom (MITRAGYNA SPECIOSA). No one admitted ever using amphetamine, e-drug, K-drug, cocaine, heroin, and ice-drug.

Of those 67.8 percent smoking cigarette had their first experiences around age 16-20 years, 30 percent were given from friends, for free (60 %), at school (53.3%) or buying from convenience store (57.8%) and 55.6 percent smoking 6-20 days monthly at a rate of 0.5-1 pack per day (65.6%).

It was reported that 57.9 percent experienced their first drink around the age of 16-20 years, of which 35.3 percent had been drinking for more than 20 years. Whereas 44.4 percent of them could recall drinking within the week, 51.1 percent of them had varying rates of alcohol consumption at a frequency of 1-2 day per week (30.1%).

Only 3 people (0.75%), aged 16 -20 years, admitted using inhalants more than 20 days a month, buying at groceries stores. Two out of the three had their first try given from friends at schools for free and normally used them at home.

Whereas only 12 people had experiences with hash, of which 41.7 percent started at age 16-20 years, 58.3 percent given by their friends at work (58.3%). All of them had their first try for free, 83.3 percent bought hash from their neighbors and had been using it at work place 41.7 percent. All of them used hash 6-20 days a month.

A number of people still experienced drugs and therefore, dictates the need for policy, strategies and guideline to prevent and control drug problems as well as research and development.

Key word: drug addict